PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Kattelin tauluja ja hintoja, aattelin, että ihiminen ossaa maalata.

TAIDEMAALARI HEIMO SOVA, SALLA

08.02.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 8.19
ja laskee kello 16.50
Oulussa kello 8.44
ja laskee kello 16.21
Utsjoella kello 9.22
ja laskee kello 15.31

Päivän sana

8.2. Kuka voi kestää sen päivän, jolloin hän tulee, kuka voi seistä horjumatta, kun hän ilmestyy? Sillä hän on kuin ahjon hehku, hän puhdistaa kuin vahvin lipeä. Mal. 3:2
9.2. Tämä on se sanoma, jonka olemme häneltä kuulleet ja jonka julistamme teille: Jumala on valo, hänessä ei ole pimeyden häivää. 1. Joh. 1:5

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Laina
Huomenna torstaina: Raija, Raisa

Mietelause

Kaikki, mitä minä keksin ja kuvittelen, jää ainiaaksi todellisuuden ulkopuolelle, sillä tulee aika, jolloin tieteen luomukset sivuuttavat mielikuvituksen tuotteet.

Jules Verne

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, "Merkkipäivät", PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

KOULUPÄIVÄKIRJA

Pärjääkö nainen yksin

Nyt ei ole kyse niin muodikkaasta sukupuolten tasa-arvokeskustelusta, vaan koulumaailmaan hiipineestä käytännön ongelmasta. Valtaosa tämän hetken opettajista onkin naisia. Tiedän, että nyt otsalihakset rypistyvät monelta: että mitä sitten.

Kun aloitin koulutien sodan jälkeen, eteläkarjalaisen pitäjän jokaisessa kyläkoulussa oli miesjohtaja. Taisipa jokaisella olla myös jonkin sortin rintamapäällikkyyttäkin. Siitä tietysti seurasi, että miehiset sodan lait tulivat oitis koulun arkeen.

Kun aloitin nuorena opettajana pääkaupunkiseudun suurehkolla koululla, huomasin että liki kaikkien suurten naapurikoulujen johtajat olivat miehiä. Niinpä eräskin koulunjohtaja, rintamajermu, sanoikin, kun katseli aamukahvipöydässä koululle valuvaa oppilasainesta, että sieltä ne pirunpenikat tulevat. Hän taisi olla juuri se rintamalta palannut ja sittemmin pikakoulutuksen saanut mies. Sodanjälkeinen koulu tarvitsi miesopettajia.

Entäpä nykyään? Kun opettajakunta on naisistunut, siitä on seurannut paljon hyvää. Vuosikymmenten kurikoulun tilalle on saattanut tulla enemmän sosiaalisuutta. Oppilaan henkilökohtainen huomioon ottaminen on saanut enemmän sijaa. Ehkäpä naisopettajat ovat uskaltaneet kokeillakin enemmän.

Ne, jotka ovat rypistäneet otsalihaksensa, voivat laskea ne perusasentoon. Nythän kaikki sukupuoleen viittaava on kuin kävelisi heikoilla jäillä: ritinää on, mihin mennä.

Itse tein opettajan urani naisjoukon keskellä. Ainoa lapseni on tyttö, joka on joutunut johtajatason kouluttajana maailmalla tekemisiin miesvaltaisten alojen kanssa. Ja pärjännyt, oli sitten kyse vaikkapa japanilaisesta firmakulttuurista, jossa nainen taitaa olla se teenkeittäjä. En ole sukupuoli-inttäjä.

Mutta sanon kuitenkin: pärjääkö nainen koulussa yksin. Vai pitäisikö koulun ylläpitäjän tulla nyt avuksi, että saataisiin kouluun jatkossakin joku miesopettaja. Opettajakoulutus ei ole siihen pystynyt.

Yliopistolle on annettu kaikki valta tässä. Niinpä se inttää jatkuvasti, että mieskiintiötä opettajakoulutukseen ei tule.

Elääkö opettajakoulutus ihan omaa aikaansa? Eikö sen pitäisi olla tiiviissä kytkennässä opettajatarpeeseen – siis kenttäkouluun. Itselleenkö se opettajia kouluttaa. Yliopisto on antanut tutkimuksen etuvartiona periksi jo talouselämälle, erityisesti teknologiateollisuudelle ja palvelee sen tarpeita. Mutta opettajakoulutuksessa se on vanha jäärä.

Opettajakoulutuksen tulee kuunnella nyt kenttäkoulua. Koulun ylläpitäjän pitää laskea miesopettajien tarve. Opettajia tulee kouluttaa tämän tarpeen mukaan.

Ehkä silloin olisi syytä jättää vähemmälle huomiolle esimerkiksi Opettajien Ammattijärjestön (OAJ) fraasinomainen edunvalvontakanta, että opettaja on korkeasti koulutettu, naisvaltaisen matalapalkka-alan edunsaaja. Nimike on jopa loukkaava.

Muutos yhteiskunnassa on kouraissut erityisen syvältä koululasta. Saattaa olla, että koulu on monelle lapselle ainoa turvallinen paikka. Se, jossa on leikkiä ja ruokaa. Meillä viljellään liikaakin fraasia, että tätä taustaa vasten koulu tarvitsee miesopettajia malliksi perhevajauksille, erityisesti pojille.

Koulu tarvitsee jatkossakin miesopettajia paljon laajemman asian takia. Naisopettajia ei saisi jättää yksin.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

Outi Tahvonen on vuoden hortonomi

Outi Tahvonen

Hortonomien yhdistys on valinnut maisemansuunnittelun lehtorin **Outi Tahvosen** vuoden hortonomiksi. Hän työskentelee Hämeen ammattikorkeakoulun Lepaan yksikössä.

Yhdistys perustelee Tahvosen valintaa todeten tämän olevan kotimaisen viheralan aktiivinen toimija ja kehittäjä. Hän on tuonut esimerkillisellä tavalla hortonomien ammattikuntaa tunnetuksi laajalle yleisölle.

Hortonomien yhdistyksellä on noin 500 jäsentä. Vuoden hortonomeja on nimetty vuodesta 1987 lähtien.

MT

Heimo Sovan savotat ilahduttavat Helsingissä

Sallalaisen taidemaalarin Heimo Sovan jätkät ja metsätyöt ilahduttavat katsojia Helsingin Kaisaniemessä 17.2. asti.

"Sova maalaa öljyväritöitä leveällä, kulmikkaalla vedolla. Lapin jätkät, porot ja hevoset heräävät maalauksissa eloon", sanoi ministeri **Jaakko Numminen** avaussanoissaan **Heimo Sovan** näyttelyssä maanantaina.

"Sova ei ole käynyt alan kouluja, oma voima, kyky ja vaisto näkyvät töissä."

"Olihan siinä tietenki vähän ylikehumista, ei se haittaa, sama raha", Sova kiitti Nummisen puhetta.

Aiheet muistista

Sova joutui nuorena poikana kotitilallaan Sallassa metsätöihin. Tauluja katsoessani sanoisin, että pääsi.

Taitelija ammentaa aiheet maalauksiinsa muistikuvistansa. Tarkka on mielestäni miehen tallennin, väsymys näkyy yhtä lailla kuormauksen ajaksi pysähtyneestä hevosesta kuin paperipuun kuorintaan komennetusta nuorukaisestakin.

Vuonna 1944 syntynyt Sova työskenteli metsätöissä sallalaiseen tapaan myös Ruotsissa, Ockelbossa, Edselessä.

"Luokkoiltiin pois sieltä, ettei liikaa rikastuta."

Telakkatyö tuli tututuksi jo nuorena Ruotsissa, samoin Pohjanmeren öljynporauslautat.

"Ei se työtä kummempaa ollut, eikä raskasta. Koneilla siellä työt tehtiin", Sova sanoo lautoista, mutta toteaa myös, etteivät kaikki kestäneet pitkiä työkausia ja pitkiä vapaa-aikoja.

Sovan luovuuden lieska syttyi vapaa-ajalla ruotsalaisen gallerian ikkunan edessä.

"Kattelin tauluja ja hintoja, aattelin, että ihiminen ossaa maalata. Siitä iski tauti, josta ei seleviä, taikka kyllä siittä joskus seleviää", jätkän filosofiat ja ajatusmallit sisäistänyt mies naurahtaa.

Vahvistava poikkeus

Sova maalaa öljyvärit karkealle juuttikankaalle. Hiiltä ja paperia kuluu ennen pensseleihin tarttumista hyvin paljon luonnoksiin. "Että se on päässä se kuva."

Karkea pohja on osa Sovan taiteen omaleimaisuutta. Mies maalaa Sallassa.

"Pohjois-Suomessa ei kiusata työllä, ei ole työtä, saa olla rauhassa."

Värien juhlaksi töitä ei voi kehua: ruskean, harmaan ja punaisen sävyt vallitsevat. Ihmisten liikkeet ja ilmeet Sova osaa.

Kämpän sökösakin ässäkättä koholla pitävän voima ja valta näkyy, samoin häviäjän tuska. Odottiko rahatonta kotona perhe, taulu pani kysymään.

Stora Enson metsäpalvelupiste Helsingin Kaisaniemessä Vilhonkadulla on oiva paikka Sovan taiteelle, puiset paneelit ja koivupino istuvat hyvin Elettiin sitä ennenkin – metsästä -näyttelyyn. Näyttely on auki arkisin kello 9–17.

Tukea taiteilijoille

Stora Enso lupasi jatkaa taidenäyttelyitä Kaisaniemessä. Metsänomistajien voi kuvitella ilahtuvan, vielä enemmän maakuntien taiteilijoiden, joille kynnys Guggenheim-huumaansa kiehuvan kylän kalliisiin gallerioihin on korkea.

Hinnaltaan 300–550 euron taulujen viereen ilmestyy punaisia tarroja myydyn merkiksi.

Sova on maalannut tauluja "yli 500, alle tuhat". Näyttelyitä on ollut Helsingissä aiemminkin. Miehen paanutaide olisi oman juttunsa väärtti.

Sovan töihin voi tutustua googlaamalla hänen nimensä. Miehen omalta ja Sallan taideseuran kotisivulta löytyy paljon katseltavaa.

JUHA AALTOILA

KIMMO HAIMI

"Tyyli syntyi siitä, että vedin virheitä perässäni, se on tunnistettavissa. Koulussa se olisi karsittu pois", itseoppinut taidemaalari Heimo Sova sanoo.

Ristiretkeläinen on näyttö Sovan kyvystä ottaa kantaa. Käsittelyyn on joutunut "suuri ja mahtavaa EU".

HEVOSELÄMÄÄ

Arotin

Lapsuudessani meillä oli kaksi hevosta. 1970-luvun puolivälistä lähtien, kun aloin opiskella Helsingissä maatalous-metsätieteellisessä, kiinnostuin taas hevosista. Mielessäni välkkyi jopa mahdollisuus kasvattaa hevosia kotitilalla, jos minusta tulisi talonpidon jatkaja vanhempieni jälkeen.

Monien tyttöjen taipumus hevoshulluuteen oli myös taka-ajatukseni. Se ei ollutkaan hullumpi ajatus silloin emäntäpulan aikoihin. Maalailin mielessäni kuvia romanttisista rekiajeluista: Tyttö vierellä välkyjen alla, kirkkaina leijuvat lumikiteet liimautuvat pakkasesta punaisiin poskiin...

Patistin isää lähtemään kanssani hevosen ostoon. Eräänä vuoden 1977 syyskuun sunnuntaina asiasta tuli tosi. Fabian Kauppi Pertunmaan kirkolla päin oli tunnettu hevosmies. Hänellä oli hevonen myytävänä, tamma nimeltä Arotin. Kaupat tehtiin ja niin minusta tuli hevosen omistaja.

Tamma Arotin, silloin jo seitsemänvuotias, miellytti minua ensi näkemältä: raudikko, jolla oli kauniin vaaleat harja- ja häntäjouhet, päässä hohtavan valkoinen leveä läpikäyvä läsi, vuohisissa valkoista, vasemmassa takajalassa korkea sukka ja valkokavio.

Vain nimi Arotin ei miellyttänyt minua, mutta se tuli suvusta: isä oli Aroke, isänisä Aromus. Arotin oli kaunis hevonen. Vahinko vain, että se osoittautui omapäiseksi ja oikukkaaksi.

Talven ja lumen tultua olikin tilaisuus kokeilla Arotinta aisoissa. Isä ja minä valjastimme sen laatikkoreen eteen. Ajoin järven rantaan, muutama sata metriä, Arotin aloitti mukavasti, mutta tuli takaisin sellaista kyytiä, ettei sitä pidellyt mikään, ennen kuin se seisahtui navetan eteen.

Toisen kerran talvella isä tuumaili, että voitaisiin hakea postit reellä järven takaa. Talvisella tiellä tuli meitä vastaan auto, lumivallit tekivät väistämisen vaikeaksi ja oli varottava, ettei hevonen vauhkoontunut ja hujauttanut rekeä auton kylkeen. Kun postinhakumatka päättyi vielä siihen, että Arotin tapansa mukaan kiirehti kotiin vinhaa vauhtia, päätin, ettei sen kanssa olisi menemistä teille, joilla saattoi tulla autoja vastaan.

Rupesin totuttamaan Arotinta työhevoseksi. Sonnanajo hevostallista Mäkipellolle parin sadan metrin päähän tuntui sopivalta aloitushommalta. Asetin vanhan sontakorin reen päälle ja rupesin työhön.

Mutta monta kuormaa en kerinnyt ajaa, kun Arotin sai sonnanajosta kylläkseen. Se karkasi minulta lantalan edestä, ravasi reki ja sontakori perässään tietä Mäkipellolle päin, kävi kääntymässä jossain ja tuli takaisin toinen aisa murtuneena.

Kerran sattui, että näin traktorimme konepellin kanttiin ilmestyneen jäljet, jotka näyttivät hevosen hampaiden tekemiltä.

Kun Arotin oli ollut vapaana piharaitilla, arvelin, että olikohan hevoseni purrut traktoria näyttääkseen peltihevoselle:

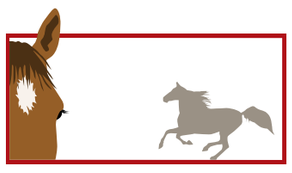

Ähäkutti! Vai 50 hevosvoimaa! Tai ehkä Arotin oli erehtynyt kokeilemaan hampaitaan traktoriin siksi, että muuten keltaisen Valmet 502:n konepelti oli ruskea ja puun värinen.

Pidin Arotinta aluksi laitumella köydessä, jonka toisen pään sidoin maahan iskemääni rautakankeen.

Mutta Arotinta ei tainnut mokoma syömätouhu miellyttää. Joka tapauksessa se oli kerran kietonut köyden kangen ympärille ja kiskonut sen maasta. Kun se ravasi pihaan kankea köydessä perässään kiskoen, päätin pitää sitä vain metsähaassa, jossa sillä oli vapautensa.

Arotin oli myös aikamoinen aituri ja murtautui monta kertaa hevoshaan piikkilankojen läpi. Pelkäsin sen satuttavan itsensä aidan piikeissä, mutta sille ei koskaan käynyt kuinkaan. Haasta pääsi metsän kautta suolle eikä välillä ollut aitaa. Arotin ei koskaan pyrkinytkään suon suuntaan. Se tuli aina kotiin, mutta aitominen oli harmillista.

Keväisin, kun maa vasta alkoi vihertää, vein hevoselleni hakaan heiniä ja kauroja. Muutenkin se sai makupaloja, jotta sen luottamus minua kohtaan säilyi.

Kuumina kesäpäivinä, ojassa virtaavan veden vähennyttyä, vein sille hakaan vettäkin, ettei se lähtisi etsimään sitä suolta. Harjailin hevostani matalien mäntyjen varjossa, ympärillä hevosen haju, kärpästen ja paarmojen pörinä. Joskus vaeltelin valoisassa kesäyössä hevoshaassa tai istuin siellä kuunnellen hevoseni kanssa yön ääniä.

Kun kävin haassa, nostelin hevoseni jalkoja – en vain puhdistaakseni kavioita, vaan pitääkseni sen niiden nosteluun tottuneena. Kesäisin Arotin kävi kylläkin kengittä, kengitimme sen korkeintaan talveksi ruuvihokkikengillä. Isä opetti minulle, miten se tehdään.

Hyvillä ilmoilla Arotin oli yöt ulkona aina myöhäissyksyyn.

Syksyisin säpsähdin joskus yöllä hereille, kun sade ropisi rankkana kammarini ikkunaan. Oliko Arotin vielä ulkona? Olinko jo hakenut sen talliin?

Kovillakin pakkasilla toin sen monasti tallista ulos navetan eteen, kun loin lannat pilttuusta. Aurinko paistoi, hevonen kirmasi ja pakkaslumi lensi säkenöiden kuin tuhannet pienet tähdet sen jaloissa. Turpakarvat huurteessa ja höyrypilviä puhallellen se sitten odotteli tallin ovella sisäänpääsyä.

"Kunnon" hevosta en Arottimesta saanut. Siihen minulla olisi pitänyt olla enemmän aikaa ja kärsivällisyyttä. Kysymys kotitilani pitämisestä jäi ajoissa ratkaisematta meidän odotellessamme nuorimman veljeni täysi-ikäiseksi tuloa.

Haaveet romanttisista rekiajeluistakin tyttöjen kanssa haihtuivat haihatteluina, ja tuumin, että miksi minun pitikin syntyä maaseudun murrokseen emäntäpulineen ja kuolevine kylineen.

Sitten, lähes seitsemän vuoden kuluttua, Arotin alkoi kärsiä jalkavaivoista. Sillä oli vaikeuksia nousta makuulta ylös. Usein se oli kuopinut kuivikkeina olevat pahnat pilttuunsa lattialta niin, että sen betonipinta paistoi paikoitellen.

Ehkä kumimatto kuivikkeiden alla olisi auttanut, ehkä olisi täytynyt tarkkailla paremmin, ehkä kutsua ajoissa eläinlääkäri, ehkä...

Äiti olisi ollut valmis hoitamaan huonoakin hevosta, isä piti parempana pistää se Karjaporttiin. Suostuin siihen raskain sydämin. Niin omapäinen kuin Arotin olikin ollut, saanut minut suuttumaankin, itkin sitä hyvästellessäni.

Kun auto saapui hakemaan sitä, en kestänyt olla katselemassa.

Hevoshaasta käsin näin auton tulevan, sitten menevän. Ja minä itkin taas, yksin hevoshaassa, suolle menevällä tiellä. Kun rahat teurastamosta tulivat tililleni, tuntuivat ne minusta Juudaksen hopearahoilta.

Paljon aikeita, monia unelmia haihtuu vuosien varrella. Asiat jäävät elämässä puolitiehen, tarinat jotenkin kesken. Vielä myöhemmin, kun asuin ulkomailla, Saksassa, havahduin joskus yöllä hereille: Oliko Arotin vielä ulkona? Olinko jo hakenut sen talliin?

PEKKA PELTONEN
Böblingen, Saksa

RAHAPELIT

Kierros 6

Vihjeemme: 1-s. 64-s.

Vakioveikkaus 4

1 Everton – Chelsea	x		x 2
2 Sunderland – Arsenal	1	1	x
3 Blackburn – Queen´s PR	1	1	
4 Swansea – Norwich	1	1	x
5 Bolton – Wigan	1	1	
6 Fulham – Stoke	1	1	
7 Millwall – Derby	x		x 2
8 Southampton – Burnley	x	1	x
9 Ipswich – Middlesbrough	1	1	x
10 Hull – Bristol C	1	1	
11 Peterborough – West Ham	2		2
12 Barnsley – Birmingham	2		2
13 Leicester – Cardiff	x		x

Peliaika päättyy la 11.2. klo 16.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 5

Vakio: 2x2 122 21x x2x1

Lotto: 6, 8, 24, 26, 35, 36, 38

Lisänumerot: 12, 27

Lauantai-Jokeri: 4 1 6 3 3 4 9

Toto75:		poissa
1. lähtö:	1	8, 9, 10, 11
2. lähtö:	7	2, 4
3. lähtö:	10	1, 6, 8, 9
4. lähtö:	3	2, 7, 10, 12 14
5. lähtö:	6	1, 4, 8, 9
6. lähtö:	11	9, 10
7. lähtö:	10	2, 5, 12